

ombudsman

veřejný ochránce práv

Sp. zn. 269/2023/VOP/JVČ
Č. j. KVOP-22380/2024
Datum 10. června 2024

Vážený pan
JUDr. Roman Heinz, Ph.D.
ředitel
Krajský úřad Jihomoravského kraje
Žerotínovo nám. 3/5
601 82 Brno

Vážený pane řediteli,

obracím se na Vás **v návaznosti na šetření z vlastní iniciativy**, které jsem vedl vůči Městskému úřadu Břeclav. Šetřil jsem, jak postupoval při **řešení nepovolených staveb v k.ú. Nové Mlýny z pohledu ochrany životního prostředí**.

Zákon o veřejném ochránci práv¹ mi ukládá, abych informoval nadřízený úřad, když shledám, že jeho podřízený úřad postupoval nesprávně a neučinil dostatečná opatření k nápravě.

V rámci šetření jsem postup městského úřadu shledal nesprávným. Městský úřad neprovedl dostatečná opatření k nápravě.

Tímto dopisem tedy **informuji Váš krajský úřad jako orgán nadřízený Městskému úřadu Břeclav o svých závěrech**, které podrobněji rozvádím níže.

Ačkoli podle zákona o veřejném ochránci práv neplyne z tohoto sdělení Vašemu úřadu žádná povinnost, uvítal bych, kdyby krajský úřad v budoucnu věnoval postupům městského úřadu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu a ochrany vod zvýšenou pozornost.

Bližší k věci uvádím následující.

V rámci šetření posuzuji postup úřadu v určité záležitosti. Mohu dospět k tomu, že šetřený úřad nepostupoval správně a pochybil. Jestliže zjištěná pochybení sám nenapraví, navrhu mu opatření k nápravě v závěrečném stanovisku. Pokud navržená opatření k nápravě neučiní, nebo sice opatření k nápravě učiní, ale jsou nedostatečná, vyrozumím o tom nadřízený úřad. Zároveň mohu o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jména a příjmení osob oprávněných jednat jménem úřadu.²

V dané záležitosti jsem dospěl k závěru, že se městský úřad dopustil pochybení, když v oblasti ochrany zemědělského půdního fondu i v oblasti ochrany vod nezačal činit žádné kroky k odstranění protiprávního stavu způsobeného realizací nepovolených staveb, a to i přes můj apel na aktivní přístup k věci a jeho slib konat. V podrobnostech odkazuji na zprávu o šetření ze dne 2. 10. 2023.

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

2 Ustanovení § 20 zákona o veřejném ochránci práv.

Dne 27. 2. 2024 jsem ve věci vydal **závěrečné stanovisko**, ve kterém jsem městskému úřadu navrhl, aby přijal tato opatření k nápravě:

(A) Sestavil harmonogram systematických kontrolních prohlídek v lokalitě k.ú. Nové Mlýny na území obce A pro rok 2024 a dle tohoto harmonogramu postupoval. Účelem kontrol mělo být dodržování požadavků ochrany zemědělského půdního fondu a vodního zákona.³

(B) Zaslal mi harmonogram systematických kontrolních prohlídek.

V podrobnostech odkazuji na závěrečné stanovisko.

Dne 2. 4. 2024 mi **městský úřad** sdělil, že vykonává kontrolní činnost dle plánu kontrol. Zdůraznil, že státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu vykonává na městském úřadu jeden referent. Taktéž na úseku ochrany vod zajišťuje výkon státní správy pro celý obvod jedna oprávněná úřední osoba. Úřad sice v roce 2023 přijal tři nové referenty, ti se však zatím stále zaučují a samostatně budou svoji agendu vykonávat až ke konci roku 2024 po absolvování zkoušky odborné způsobilosti. Na závěr městský úřad přislíbil, že v průběhu roku 2024 zahájí postupnou kontrolu pozemků, jejichž vlastníkem je jedna a tatáž osoba a na nichž se prokazatelně nacházejí stavby. Harmonogram systematických kontrolních prohlídek mi nezaslal.

Městský úřad mi sice slíbil, že v letošním roce začne s kontrolními prohlídkami v dané lokalitě, obdobný příslib jsem však od něj obdržel již v letech 2022 a 2023. Přitom ke kontrolním prohlídkám ani v jednom z uvedených roků nakonec nepřistoupil. Jakkoli vnímám argumenty o nepříznivé personální situaci na městském úřadě a složitosti kauzy, **nemohu se již spokojit s obecným příslibem kontrolních prohlídek**. Trvám na předložení harmonogramu kontrolních prohlídek a na tom, aby městský úřad dle tohoto harmonogramu postupoval.

Opatření k nápravě přijaté městským úřadem tedy považuji za nedostatečné. V souladu se zákonem o veřejném ochránci práv o této skutečnosti vyzumívám Váš úřad.

Doplňuji, že jsem se v rámci šetření zabýval i problematikou postihu vlastníka zemědělské půdy za situace, kdy půdu užívá třetí osoba k nezemědělským účelům bez souhlasu s odnětím.

Ve zprávě o šetření ze dne 2. 10. 2023 jsem dospěl k závěru, že **městský úřad může za určitých podmínek projednat daný přestupek i s vlastníkem pozemku**.

V podrobnostech odkazuji na tuto zprávu.

Městský úřad v odpovědi na moji zprávu o šetření poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2022, č. j. 1 As 188/2022-25. V návaznosti na závěry soudu namítal, že nemůže postihovat vlastníka půdy, který ji přenechá k užívání jiné osobě.

V závěrečném stanovisku jsem proto uvedl důvody, proč se domnívám, že předmětný rozsudek nelze na kauzu Nových Mlýnů plně vztáhnout. Zároveň jsem požádal o vyjádření k dané problematice Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán na úseku ochrany zemědělského půdního fondu.

³ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

Dne 12. 4. 2024 jsem obdržel **vyjádření ministra, který se ztotožnil s mými závěry uvedenými v závěrečném stanovisku**. Uvedl, že pokud orgán ochrany zemědělského půdního fondu nemá žádné důkazy o tom, že by vlastník přenechal pozemek do užívání třetím osobám, je namíste zahájit přestupkové řízení s vlastníkem pozemku. V rámci tohoto řízení potom mohou vyjít najevo skutečnosti svědčící o užívání pozemku třetí osobou. Takovou skutečností však není pouhé tvrzení vlastníka, že věc (pozemek) neužívá. Situace, kdy je vlastník plně srozuměn s nezákonným užíváním svého pozemku třetími osobami a z tohoto stavu má prospěch, nemůže požívat právní ochrany. Dopis ministra přikládám k bližšímu seznámení.

Shrnuji, že **tímto vyrozuměním dané šetření formálně uzavírám**. Současně si podle § 20 odst. 2 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv vyhrazuji právo o svých zjištěných informovat veřejnost.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

Přílohy

Zpráva o šetření ze dne 2. 10. 2023 (Z18)

Závěrečné stanovisko ze dne 27. 2. 2024 (ZSO)

Dopis ministra životního prostředí ze dne 12. 4. 2024